

Βρυξέλλες, 12 Μαΐου 2016
(OR. en)

8833/16

DEVGEN 91
ACP 69
RELEX 380
SOC 249
WTO 130
COMER 59
FDI 8

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 12 Μαΐου 2016

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 8577/16

Θέμα: Η ΕΕ και οι υπεύθυνες παγκόσμιες αλυσίδες αξίας
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (12 Μαΐου 2016)

1. Επισυνάπτονται στο παράρτημα για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ΕΕ και τις υπεύθυνες παγκόσμιες αλυσίδες αξίας, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3462η σύνοδό του, που πραγματοποιήθηκε στις 12 Μαΐου 2016.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ΕΕ και τις υπεύθυνες παγκόσμιες αλυσίδες αξίας

Εισαγωγή

1. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει ότι οι παγκόσμιες αλυσίδες αξίας (ΠΑΑ) έχουν καταστεί σημαντικό χαρακτηριστικό των παγκόσμιων μοντέλων παραγωγής. Λόγω της πολυπλοκότητας των ΠΑΑ, απαιτείται αυξημένη και προληπτική δράση στην ΕΕ και το εξωτερικό, για να εξασφαλιστεί η κατάλληλη διαχείρισή τους υπέρ της βιώσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι ένας από τους στόχους της ΕΕ είναι να διασφαλίζει τον συνδυασμό της οικονομικής μεγέθυνσης και ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς με την κοινωνική δικαιοσύνη, τα ανθρώπινα δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των θεμελιωδών κανόνων εργασίας, και βιώσιμες περιβαλλοντικές πρακτικές και πλαίσια πολιτικής¹. Το Συμβούλιο τονίζει ότι το ζήτημα αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο της ανάπτυξης, καθώς οι αναπτυσσόμενες χώρες βρίσκονται συχνά αντιμέτωπες με σοβαρές προκλήσεις όσον αφορά τη βιώσιμη ανάπτυξη και μεγέθυνση για τον πλέον ευάλωτο πληθυσμό τους.
2. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο της ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος δράσης της Αντίς Αμπέμπα, και υπενθυμίζει τα συμπεράσματά του της 26ης Μαΐου 2015², όπου τονίζεται ιδίως η ανάγκη να προαχθούν η συνοχή των πολιτικών, τα ευεργετικά πλαίσια πολιτικής και η κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει επίσης το πρόγραμμα δράσης για αλλαγή³, το οποίο επικεντρώνεται στην εμπορική και αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες (ΛΑΧ) και τις χώρες που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη, μεταξύ άλλων με τη μορφή εμπορικών προτιμήσεων ή βοήθειας για το εμπόριο.

¹ Άρθρο 3 της ΣΕΕ.

² Έγγρ. 9241/15.

³ Έγγρ. 15560/11 - COM(2011) 637 final.

3. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματά του σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Εμπόριο για όλους: Προς μια πιο υπεύθυνη πολιτική για το εμπόριο και τις επενδύσεις»⁴, όπου τονίζεται η συμβολή που μπορούν να έχουν τα εμπορικά μέσα της ΕΕ στη βιώσιμη ανάπτυξη, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη χρηστή διακυβέρνηση. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής⁵ σχετικά με την εφαρμογή της ανακοίνωσης με θέμα «Εμπόριο, μεγέθυνση και ανάπτυξη»⁶ και τις ενέργειες σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Συμβουλίου σχετικά με την «Προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά το εμπόριο, τη μεγέθυνση και την ανάπτυξη την επόμενη δεκαετία». Το Συμβούλιο χαιρετίζει επίσης τις πρωτοβουλίες που προωθούν στους εταίρους μας διεθνώς αποδεκτά περιβαλλοντικά πρότυπα, εργασιακά δικαιώματα καθώς και την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, όπως το σύμφωνο βιωσιμότητας για το Μπαγκλαντές και η πρωτοβουλία για τα εργασιακά δικαιώματα στη Μιανμάρ.
4. Το Συμβούλιο υπενθυμίζει τα συμπεράσματά του σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση του ρόλου του ιδιωτικού τομέα για την επίτευξη βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στις αναπτυσσόμενες χώρες»⁷, όπου υπογραμμίζεται η ανάγκη εταιρικής κοινωνικής ευθύνης (ΕΚΕ), συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα και υπεύθυνης διαχείρισης των ΠΑΑ για την επίτευξη βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής μεγέθυνσης, καθώς και επιχειρηματικών ευκαιριών. Η βιώσιμη προμήθεια και διαχείριση των φυσικών πόρων έχει ουσιώδη σημασία εν προκειμένω.
5. Η συμμετοχή των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΠΜΜΜΕ) στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να διαδραματίσουν εποικοδομητικό ρόλο στη δημιουργία συμπράξεων με ΠΜΜΜΕ, διευκολύνοντας τη διάδοση γνώσεων, δεξιοτήτων και τεχνολογίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εφαρμογή περιβαλλοντικών και κοινωνικών προτύπων.

⁴ Έγγρ. 14708/15.

⁵ Έγγρ. 6554/16 - SWD(2016) 47 final.

⁶ Έγγρ. 5887/1/12 REV 1 - COM(2012) 22 final.

⁷ Έγγρ. 16856/14.

6. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει τη συμβολή της στρατηγικής της ΕΕ για την ΕΚΕ⁸ και της κοινής ανακοίνωσης της Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης σχετικά με την «Υπεύθυνη προμήθεια ορυκτών που προέρχονται από περιοχές συγκρούσεων και υψηλού κινδύνου»⁹, καθώς και του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την κυκλική οικονομία¹⁰. Το Συμβούλιο τονίζει ότι τη σημασία της ΕΚΕ/ΥΕΣ (υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά)¹¹ για την τόνωση της βιώσιμης ανάπτυξης, τη δημιουργία αξιοπρεπών θέσεων εργασίας και την κοινωνική και οικονομική χειραφέτηση όλων, ιδιαίτερα των γυναικών και των νέων, καθώς και των ευπαθών κατηγοριών, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία.

⁸ Έγγρ. 16606/11 - COM(2011) 681 final.

⁹ Έγγρ. 7704/14 - JOIN(2014) 8 final.

¹⁰ COM(2015) 614 final.

¹¹ Η ΕΕ χρησιμοποιεί τους όρους ΕΚΕ και ΥΕΣ σαν ταυτόσημους. Το 2011, στη στρατηγική της ΕΕ για την ΕΚΕ η εταιρική κοινωνική ευθύνη ορίστηκε ως «η ευθύνη των επιχειρήσεων για τον αντίκτυπό τους στην κοινωνία» και επισημάνθηκε ότι για «να ανταποκρίνονται πλήρως στην εταιρική κοινωνική ευθύνη τους, οι επιχειρήσεις πρέπει να καθιερώσουν διαδικασίες για την ένταξη των κοινωνικών, περιβαλλοντικών και δεοντολογικών πτυχών και των πτυχών των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των δικαιωμάτων του καταναλωτή, τόσο στην επιχειρηματική τους δραστηριότητα όσο και στη βασική στρατηγική τους σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη».

7. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία των βιώσιμων και χωρίς αποκλεισμούς προσεγγίσεων, όπως συμφωνήθηκαν με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης της ατζέντας του 2030, κυρίως εκείνους που αφορούν τη βιώσιμη παραγωγή, τη βιώσιμη κατανάλωση και την αξιοπρεπή εργασία, και εκφράζει ικανοποίηση για την ενισχυμένη διεθνή συνεργασία στον τομέα της ΥΕΣ. Το Συμβούλιο αναγνωρίζει το σημαντικό έργο της ΕΕ και των κρατών μελών της όσον αφορά την προώθηση της εφαρμογής και της παρακολούθησης των συμβάσεων των ΗΕ για την κλιματική αλλαγή και τη βιοποικιλότητα, καθώς και διεθνώς αναγνωρισμένων κατευθυντήριων γραμμών και αρχών. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, καθώς και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια για υπεύθυνες αλυσίδες εφοδιασμού με ορυκτά από περιοχές συγκρούσεων και υψηλού κινδύνου, οι κατευθυντήριες αρχές των ΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι αρχές της Επιτροπής Παγκόσμιας Επισιτιστικής Ασφάλειας για τις υπεύθυνες επενδύσεις στη γεωργία και τα επισιτιστικά συστήματα. Το Συμβούλιο χαιρετίζει το έργο της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) στον εν λόγω τομέα και προσβλέπει σε ενεργό συλλογική συμμετοχή στις συζητήσεις σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού¹² κατά την 105η Διεθνή Διάσκεψη Εργασίας, που θα πραγματοποιηθεί τον Ιούνιο του 2016. Το Συμβούλιο στηρίζει πλήρως τη διακήρυξη των ηγετών που συμμετείχαν στη διάσκεψη κορυφής της Ομάδας των 7 του 2015, όπου αναγνωρίζεται η κοινή ευθύνη κυβερνήσεων και επιχειρήσεων για την προώθηση υπεύθυνων αλυσίδων εφοδιασμού και την από κοινού προαγωγή της κατανόησης της δέουσας επιμέλειας. Το Συμβούλιο στηρίζει επίσης την κίνηση των ηγετών της Ομάδας των 20 να αναγνωρίσουν τη σημασία που έχει η προώθηση ασφαλέστερων και υγιέστερων χώρων εργασίας, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο βιώσιμων παγκόσμιων αλυσίδων (διάσκεψη κορυφής της Αττάλειας του 2015). Το Συμβούλιο υπενθυμίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα προαγάγουν περαιτέρω ένα διαφανές, συνεργατικό και δίκαιο διεθνές φορολογικό περιβάλλον σύμφωνα με τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης. Η χρηματοοικονομική διαφάνεια πρέπει να ενισχυθεί, ενδεχομένως με σχετικές ανταλλαγές μεταξύ αρμόδιων αρχών.

¹² «Αλυσίδες εφοδιασμού» και «αλυσίδες αξίας» είναι παρεμφερείς όροι, οι οποίοι αναφέρονται στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής, από τη μεταποίηση πρώτων υλών έως τα προϊόντα που προορίζονται για τον τελικό χρήστη. Ανάλογα με την περίπτωση, ο όρος «αλυσίδα εφοδιασμού» μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει ειδικά τη διαδικασία την οποία συνθέτουν όλοι όσοι συμμετέχουν στην παραγωγή και διανομή ενός εμπορεύματος, ενώ ο όρος «αλυσίδα αξίας» για να περιγράψει το σύνολο των αλληλένδετων δραστηριοτήτων μέσω των οποίων μια εταιρεία προσθέτει αξία σε ένα προϊόν. Ωστόσο, στον παρόν έγγραφο οι δύο όροι αυτοί χρησιμοποιούνται σαν ταυτόσημοι.

8. Το Συμβούλιο τονίζει ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, καθώς αποτελούν συλλογικά τη μεγαλύτερη αγορά στον κόσμο και τον μεγαλύτερο χορηγό βοήθειας για το εμπόριο, με περισσότερο από το ένα τρίτο του συνόλου της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας (ΕΑΒ) της ΕΕ να διατίθεται για την κάλυψη αναγκών συνδεδεμένων με το εμπόριο, μπορούν να εκμεταλλευτούν αυτή τους τη θέση για να καταστήσουν τις ΠΑΑ πιο βιώσιμες και να περιορίσουν τους αποκλεισμούς που παρατηρούνται σε αυτές, ιδίως στις αγορές όπου βιοπορίζονται οι φτωχότεροι.

Ενίσχυση των κοινών μας προσπαθειών

9. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν περαιτέρω για τη συμβολή των πολιτικών στη στήριξη της βιωσιμότητας των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας και στην προώθηση των αρχών της ΕΚΕ, ιδίως με την τήρηση των αρχών της ΕΚΕ κατά τη διαμόρφωση των εργαλείων πολιτικής της ΕΕ και μέσω έργων χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ. Επιπλέον, το Συμβούλιο παροτρύνει την Επιτροπή να ενισχύσει την εφαρμογή της δέουσας επιμέλειας και να προωθήσει τον διάλογο και τη συνεργασία μεταξύ όλων των οικείων δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την επίτευξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο και την εφαρμογή μέτρων πολιτικής με στόχο την προώθηση, επί παραδείγματι, της δέουσας επιμέλειας για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε επίπεδο επιχείρησης. Το υπεύθυνο επιχειρείν αυτό καθ' εαυτό ενδέχεται τελικά να οδηγήσει σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Το Συμβούλιο επιβεβαιώνει εκ νέου τη σημασία που έχει η συνεχής στήριξη της ενίσχυσης των εθνικών κανονιστικών συστημάτων για βιώσιμες και χωρίς αποκλεισμούς αγορές.
10. Το Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για το γεγονός ότι σε όλες τις εμπορικές συμφωνίες της ΕΕ ενσωματώνονται συστηματικά διατάξεις σχετικές με το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΕΒΑ), στις οποίες περιλαμβάνονται δεσμεύσεις των μερών να τηρούν τους θεμελιώδεις κανόνες εργασίας και άλλες συμβάσεις της ΔΟΕ καθώς και βασικές πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες. Οι διατάξεις που αφορούν το ΕΒΑ προωθούν συναφείς διεθνώς συμφωνημένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές για την ΕΚΕ. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να υποβάλλει τακτικές ενημερώσεις και εκθέσεις παρακολούθησης σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν το ΕΒΑ, κάνοντας αποτελεσματική χρήση υφιστάμενων μέσων υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης.

11. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να συνεχίσουν το έργο τους για τη συνοχή των πολιτικών υπέρ της ανάπτυξης, όπως προβλέπει το άρθρο 208 ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο των εσωτερικών και εξωτερικών πολιτικών. Πρέπει να αναζητηθούν συνέργειες μεταξύ της συνεργασίας για την ανάπτυξη, της περιβαλλοντικής πολιτικής και των εμπορικών εργαλείων, ιδίως για την αξιοποίηση ολόκληρου του συνδυασμένου δυναμικού τους και τη στήριξη της εφαρμογής και της προόδου όσον αφορά τα κεφάλαια που αφορούν το ΕΒΑ και άλλες διατάξεις που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αναπτυξιακός αντίκτυπος. Στο πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνονται η ανάπτυξη ικανοτήτων, ο πολιτικός διάλογος και η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και άλλων ενδιαφερομένων μερών. Το Συμβούλιο προσβλέπει στην επικείμενη επανεξέταση της κοινής στρατηγικής της ΕΕ σχετικά με τη βοήθεια για το εμπόριο, προκειμένου να ενισχυθούν οι συνέργειες στον τομέα του εμπορίου και της ανάπτυξης, ιδίως με σκοπό την επίτευξη των σχετικών στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.
12. Το Συμβούλιο στηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για την προώθηση υπεύθυνων αλυσίδων εφοδιασμού μέσω πρωτοβουλιών, όπως η πρωτοβουλία της ΕΕ στον τομέα της ένδυσης, καθώς και μέσω πρωτοβουλιών στον τομέα της γεωργίας —όπως το σχέδιο δράσης για την επιβολή της δασικής νομοθεσίας, τη διακυβέρνηση και το εμπόριο (FLEGT) και οι διακηρύξεις του Άμστερνταμ σχετικά με την αποψίλωση των δασών και τη βιώσιμη προμήθεια φοινικέλαιου— αλλά και σε άλλους τομείς. Το Συμβούλιο παροτρύνει μετ' επιτάσεως την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης νέων και καινοτόμων προσεγγίσεων, να αναπτύξουν σχετικές πρωτοβουλίες και να επισπεύσουν την εφαρμογή τους. Η ανάπτυξη σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την υπεύθυνη προμήθεια ορυκτών και η ανάληψη άλλων πρωτοβουλιών σχετικά με την υπεύθυνη προμήθεια ορυκτών από περιοχές συγκρούσεων και υψηλού κινδύνου αποτελούν εν προκειμένω χρήσιμα εργαλεία.
13. Το Συμβούλιο υποστηρίζει πολυμερείς προσεγγίσεις στην ΕΕ και σε χώρες εταίρους σε όλα τα επίπεδα. Σε αυτές είναι δυνατόν να συμμετέχουν διεθνείς οργανισμοί, η κοινωνία των πολιτών και κοινωνικοί εταίροι, ο ιδιωτικός τομέας και κυβερνήσεις καθώς και άλλοι δημόσιοι φορείς, όπου αρμόζει και με τη στήριξη των αντιπροσωπιών της ΕΕ, οι οποίες μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ΕΚΕ στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Διακρατικές εταιρικές συμφωνίες, όπως οι παγκόσμιες συμφωνίες-πλαίσια στις οποίες συμμετέχουν προμηθευτές, αποτελούν εν προκειμένω πολύτιμα εργαλεία. Το Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να παράσχει περαιτέρω στήριξη σε δράσεις για την ενίσχυση της δραστηριοποίησης του ιδιωτικού τομέα υπέρ της ανάπτυξης και της ΥΕΣ.

14. Το Συμβούλιο τονίζει ότι είναι απαραίτητη η συνεχής προώθηση της υιοθέτησης διεθνώς συμφωνημένων αρχών, κατευθυντήριων γραμμών και πρωτοβουλιών για την ΕΚΕ/ΥΕΣ (όπως των κατευθυντήριων αρχών των ΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, του παγκόσμιου συμφώνου των ΗΕ, της τριμερούς διακήρυξης της ΔΟΕ για τις αρχές σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική, και των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων και σε χώρες που δεν είναι μέλη του), συμβάλλοντας επίσης στις προσπάθειες καταπολέμησης της διαφθοράς με τη δημιουργία πιο ανοικτών και διαφανών επιχειρηματικών πλαισίων. Θα πρέπει δε να προωθηθούν οι βιώσιμες δημόσιες προμήθειες. Θα πρέπει επίσης να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ισότητα των φύλων και την εξασφάλιση της πλήρους, ισότιμης και αποτελεσματικής συμμετοχής των γυναικών σε όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την ισότητα των φύλων 2016-2020.
15. Το Συμβούλιο παροτρύνει την Επιτροπή, την ΕΥΕΔ και τα κράτη μέλη να εντείνουν τις εργασίες τους για την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά. Σε αυτές θα μπορούσαν να περιληφθούν, μεταξύ άλλων, εθνικά σχέδια δράσης των κρατών μελών για την ΕΚΕ/ΥΕΣ και για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, καθώς και η δρομολόγηση νέου ενωσιακού σχεδίου δράσης για την ΥΕΣ από την Επιτροπή το 2016. Στα εν λόγω σχέδια δράσης, θα πρέπει να προσδιορίζονται συγκεκριμένες δράσεις για την αντιμετώπιση των τρεχουσών και μελλοντικών κοινωνικών, περιβαλλοντικών και διαχειριστικών προκλήσεων, καθώς και προτεραιότητες όσον αφορά την εφαρμογή των κατευθυντήριων αρχών του ΟΗΕ για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα.